

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Факультет післядипломної освіти

Кафедра медичного права ФПДО

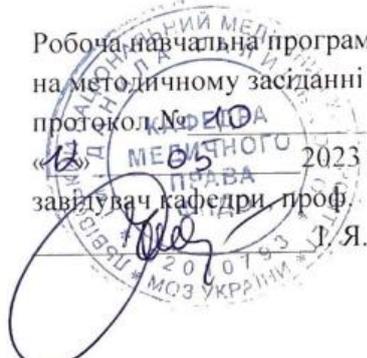
«ЗТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
доц. СОЛОНІНКО І. І.
«04» 12 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Антикорупційна політика та академічна доброчесність»
(ВБ 2.6)

для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»,
спеціальність: 227 Терапія та реабілітація,
спеціалізація 227.01 Фізична реабілітація

Робоча навчальна програма обговорена
на методичному засіданні кафедри
протокол № 110
«12» 05 2023 р.
завідувач кафедри проф.

Т. Я. Сенюта

Затверджено на методичній комісії
факультету післядипломної освіти
протокол № 3
«30» 05 2023 р.
голова методичної комісії ФПДО
О. С. Січкоріз

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Антикорупційна політика та академічна доброчесність» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) підготовки першого (бакалаврського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація 227.01 Фізична реабілітація.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. **Антикорупційна політика** – це розробка і постійне здійснення спектральних і послідовних заходів держави і суспільства, спрямованих на усунення причин і умов, що породжують і живлять корупцію в різних сферах життя.

Програма враховує виклики сьогодення, покликана максимально спектрально надати необхідні знання і навички студентам, аби в майбутньому їхня практична діяльність була найменш тернистою.

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них			Рік навчання	Вид контролю	
	Всього	аудиторних				СРС
		Лекції	Практичні заняття			
Назва дисципліни: «Антикорупційна політика та академічна доброчесність» I Змістовний модуль	90 годин, кредитів ECTS-3	10	20	60	2-й	залік

Предметом вивчення дисципліни є забезпечення отримання теоретичних знань і вироблення практичних навичок щодо дотримання етичних принципів та визначених чинним законодавством правил академічної доброчесності в процесах навчання та провадження наукової (творчої) діяльності для забезпечення якості освіти, довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Окрім того, вивчення доктринально-практичних питань щодо діяльності, пов'язаної із запобіганням і протидією корупції в Україні в різних сферах, зокрема в освіті та медицині.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Антикорупційна політика та академічна доброчесність» є необхідною складовою у компетентнісному підході до формування лікаря, який зобов'язаний розуміти спектральність як наукової, так і практичної діяльності, знати національну нормативно-правову базу, коректно застосувати отримані знання у практичній діяльності. Вивчення дисципліни пов'язане зі знаннями соціально-гуманітарних і природничо-наукових дисциплін, які студенти вивчають протягом усього навчання.

Програма з навчальної дисципліни «Антикорупційна політика та академічна доброчесність» для медичних вишів складена в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація 227.01 Фізична реабілітація. Вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 2 році навчання як елективний курс.

Програма дисципліни структурована та складається з одного змістовного модуля.

1. Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни

11. Метою вивчення дисципліни є формування усвідомлення у студентів системи координат розвитку культури академічної доброчесності та укорінення її цінностей у практику їхньої діяльності, а також втілення у їхню свідомість принципів антикорупційної політики та опанування ними інструментів антикорупційного комплаєнсу зі студентської лави. Вивчення курсу підвищить рівень знання у запобіганні та протидії корупції, посилить культуру академічної доброчесності та створюватиме засади для розуміння ціннісних векторів для післявоєнного відновлення України.

12. Основними завданнями вивчення дисципліни є отримання студентами знань, зокрема, щодо: прав та обов'язків здобувачів вищої освіти, правового статусу закладу вищої освіти, праволюдних принципів в освіті та в медичній практиці, відповідальності за корупційні діяння у системі вищої освіти, правової характеристики булінгу та мобінгу, відповідальності за вчинення протиправних діянь, пов'язаних з булінгом та мобінгом, правових засад захисту честі, гідності та ділової репутації, поняття, принципів і вимог до написання наукових текстів, комунікаційних навичок, як превентивного способу запобігання корупції, основних видів порушень академічної доброчесності та відповідальність за такі порушення.

13. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами Стандарту, дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності:

1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
2. Навички міжособистісної взаємодії.
3. Здатність працювати в команді.
4. Здатність планувати та управляти часом.
5. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності:

1. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

Програмні результати навчання

1. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).
2. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
3. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.
4. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

Матриця компетентностей

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Мати знання з медичного права, знати законодавство у сфері охорони здоров'я	Вміти аналізувати нормативні акти у сфері охорони здоров'я та знати як їх застосовувати	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Відповідати за порушення прав пацієнтів
ЗК-3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Мати досконалі знання державної мови	Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державною мовою	Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.
ЗК-6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій,	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь

	що застосовуються у професійній діяльності.	галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.		
ЗК-7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності
ЗК-8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації.	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	Нести відповідальність своєчасне використання методів саморегуляції
ЗК-9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань.	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконання обов'язків.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків.	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань
ЗК-13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність
ЗК-14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності	Знати свої соціальні та громадські права та	Формувати свою громадянську	Здатність донести свою громадську	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність

громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	обов'язки.	свідомість, вміння діяти відповідно до неї	та соціальну позицію	
ЗК-15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Знати етичні та деонтологічні принципи	Вміти застосовувати на практиці отримані знання з медичного права	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань

Фахові компетентності

ФК-1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Знати алгоритм фіксування медичної інформації	Вміння аналізувати медичні дані	Налагоджувати комунікаційний зв'язок з пацієнтом/законними представниками пацієнта	Нести відповідальність за розголошення конфіденційної інформації
ФК-5. Спроможність до проектування і процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	Знати стандарти у сфері надання медичної допомоги	Вміти застосовувати і отримані на практиці теоретичні знання	Налагоджувати комунікацію між лікарем та пацієнтом	Відповідати за неналежне надання медичної допомоги
ФК-11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.	Знати методи оцінювання показників якості діяльності.	Вміти надавати необхідну допомогу згідно стандарту	Обґрунтовано проводити маніпуляції з надання допомоги та оцінювати результати медичних маніпуляцій	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
ФК-14. Спроможність ведення нормативної медичної	Знати перелік документації, яка має вестися в	Вміти правильно заповнювати медичну документацію	Надавати медичну документацію для ознайомлення	Відповідати за неналежне ведення медичної документації

документації.	ЗОЗ	ію	на вимогу пацієнта	
ФК-15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	Знати методи опрацювання державної, соціальної, медичної інформації	Вміти аналізувати та оцінювати державну, соціальну, медичну інформацію	Використовувати і стандартні підходи до оцінки інформації, використовувати комп'ютерні інформаційні технології	Відповідати за опрацювання державної, соціальної, медичної інформації
ФК-17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності	Знати свої професійні права та обов'язки	Вміти захищати свої права	Налагоджувати комунікацію з колегами для формування професійного клімату в ЗОЗ	Нести відповідальність за порушення професійної діяльності

Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності:

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

	ПРН-1	ПРН-2	ПРН-3	ПРН-4	ПРН-5	ПРН-6	ПРН-7	ПРН-8	ПРН-9	ПРН-10	ПРН-11	ПРН-12	ПРН-13	ПРН-14	ПРН-15	ПРН-16	ПРН-17	ПРН-18	ПРН-19	ПРН-20	ПРН-21	ПРН-22	ПРН-23	
ВБ 2.6				+										+		+		+	+					

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки. Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї. Здатність донести свою громадську та соціальну позицію. Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.

Результати навчання для дисципліни

Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань. Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконання обов'язків. Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків. Відповідати за якісне виконання поставлених завдань.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ЄКТС

Змістовий модуль. Антикорупційна політика та академічна доброчесність

Мета вивчення змістовного модуля

- формування усвідомлення у студентів системи координат розвитку культури академічної доброчесності та укорінення її цінностей у практику їхньої діяльності, а також втілення у їхню свідомість принципів антикорупційної політики та опанування ними інструментів антикорупційного комплаєнсу зі студентської лави. Вивчення курсу підвищить рівень знання у запобіганні та протидії корупції, посилить культуру академічної доброчесності та створюватиме засади для розуміння ціннісних векторів для післявоєнного відновлення України.

Тема 1. Правовий статус здобувачів вищої освіти та закладу вищої освіти.

1. Поняття та завдання закладу вищої освіти.
2. Складові системи вищої освіти та її стандарти.
3. Суб'єкти та органи управління закладом вищої освіти.
4. Поняття здобувача вищої освіти. Реалізація права на вищу освіту.
5. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти.
6. Інтернатура як форма первинної спеціалізації осіб за лікарськими спеціальностями для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста.
7. Відповідність спеціальним освітнім і кадровим вимогам лікарів.
8. Обов'язок відпрацювання на державу не менше трьох років: міф чи реальність?

Тема 2. Поняття та загальна характеристика корупції. Злочини та проступки за вчинення корупційних діянь.

1. Поняття, види та форми корупції.
2. Причини виникнення та наслідки корупційних правопорушень.
3. Правові засади та структура механізму запобігання і протидії корупції. Принципи запобігання та протидії корупції.
4. Сутність та ознаки «корупційного правопорушення» та «правопорушення пов'язаного з корупцією».
5. Загальна характеристика правопорушень, пов'язаних з корупцією за вчинення яких передбачено адміністративну відповідальність.
6. Загальна характеристика правопорушень, пов'язаних з корупцією за вчинення яких передбачено кримінальну відповідальність.
7. Участь громадськості у запобіганні та протидії корупції. Державний захист осіб, які надають допомогу в запобіганні та протидії корупції.

Тема 3. Антикорупційна політика держави: міжнародні стандарти та національне законодавство.

1. Засади антикорупційної політики в Україні. Міжнародні стандарти у сфері запобігання і протидії корупції.
2. Антикорупційна стратегія як основний програмний документ в антикорупційній сфері та шляхи її реалізації.
3. Антикорупційна програма державного органу як інструмент антикорупційного менеджменту державної організації.

4. Антикоруційне навчання.
5. Інструменти особистого антикорупційного комплаєнсу.
6. Поняття та види юридичної відповідальності за корупційні правопорушення.

Тема 4. Булінг і мобінг: правова характеристика та відповідальність за вчинення протиправних діянь.

1. Законодавче регулювання булінгу та мобінгу: міжнародні та національні стандарти.
2. Поняття та ознаки булінгу та мобінгу.
3. Учасники булінгу та мобінгу, їх правова характеристика.
4. Порядок реагування на випадки булінгу та мобінгу. Запобігання булінгу та мобінгу.
5. Юридична відповідальність за вчинення булінгу та мобінгу.

Тема 5. Захист честі, гідності та ділової репутації людини.

1. Поняття та види особистих немайнових прав. Поняття честі, гідності та ділової репутації.
2. Поняття та відмінності оцінних суджень і фактичних даних.
3. Особливості співвідношення конституційного права на звернення та поширення недостовірної інформації.
4. Загальні способи захисту немайнових прав. Спеціальні способи захисту гідності, честі та ділової репутації.
5. Способи спростування недостовірної інформації.
6. Поняття та розмежування оціночних суджень та фактичних даних. Особливості спростування інформації поширеної в мережі Інтернет.
7. Відповідальність за поширення недостовірної інформації.

Тема 6. Етичні принципи в навчальному процесі та медичній практиці.

1. Повага до гідності людини як вихідного універсального праволюдського принципу.
2. Забезпечення рівного доступу до освіти та медичної допомоги без дискримінації за будь-якими ознаками.
3. Людиноорієнтованість у медицині та освіті. Порядок залучення людини до проведення наукових досліджень і експериментальних розробок у закладі вищої освіти.
4. Порядок проведення наукових досліджень, експериментальних розробок і підготовки наукових творів з використанням лабораторних тварин у закладі вищої освіти.
5. Етичні принципи при проведенні наукових досліджень із залученням людини, зокрема її біологічного матеріалу, і лабораторних тварин у закладі вищої освіти.
6. Таємниці (лікарська, комерційна) в навчальному процесі та медичній практиці.

Тема 7. Академічна доброчесність: поняття, принципи та вимоги до написання наукових текстів.

1. Поняття академічної доброчесності.
2. Принципи академічної доброчесності.
3. Суб'єкти забезпечення академічної доброчесності.
4. Основні види порушень академічної доброчесності. Порядок виявлення і встановлення фактів порушення академічної доброчесності.
5. Академічна відповідальність та її види.
6. Вимоги до написання наукових текстів
7. Інструменти забезпечення академічної доброчесності у ЗВО та профілактика порушення академічної доброчесності.

Тема 8. Антикорупційний комплаєнс засобами комунікації.

1. Суспільний осуд корупційних діянь в Україні.
2. Деструктивний вплив корупції посадових осіб на довіру до інституцій.
3. Комунікаційна стратегія національного агентства з питань запобігання корупції
4. Комунікація антикорупційних політик в юридичних особах публічного права та приватного права.
5. Політики та механізми повідомлення працівниками про корупційні дії в організаціях (whistleblowing policy). Гарантії захисту працівників, що повідомляють про корупційні правопорушення.
6. Порядок дій посадової особи у разі провокування корупційних діянь.
7. Комунікаційні механізми захисту посадових осіб від провокування корупційних дій.

Тема 9. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

1. Поняття відповідальності та її види у сфері порушення академічної доброчесності.
2. Суб'єкти відповідальності за порушення академічної відповідальності та їхні права у випадку порушення питання про порушення академічної доброчесності.
3. Відповідальність за порушення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками закладів вищої освіти.
4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.
5. Додаткові види відповідальності за порушення академічної доброчесності, крім визначених законом, які можуть застосовуватися закладом вищої освіти.

Структура навчальної дисципліни «Антикорупційна політика та академічна доброчесність»

№ з/п	Тема	Лекції	Практ.	СРС
1.	Правовий статус здобувачів вищої освіти та закладу вищої освіти.	-	2	6
2.	Поняття та загальна характеристика корупції. Злочини та проступки за вчинення корупційних діянь	2	2	8
3.	Антикорупційна політика держави: міжнародні стандарти та національне законодавство	-	2	8
4.	Булінг і мобінг: правова характеристика та відповідальність за вчинення протиправних діянь.	2	2	6
5.	Захист честі, гідності та ділової репутації людини.	2	2	6
6.	Етичні принципи в навчальному процесі та медичній практиці.	-	2	6
7.	Академічна доброчесність: поняття, принципи та вимоги до написання наукових текстів.	2	4	6

8.	Антикорупційний комплаєнс засобами комунікації.	2	2	6
9.	Відповідальність за порушення академічної доброчесності.	-	2	8
17.	УСЬОГО	10	20	60
18.	Кредитів ECTS	3		

Тематичний план лекцій

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>
1	Антикорупційна політика і відповідальність за корупційні діяння.	2
2	Булінг і мобінг: правова характеристика та відповідальність за вчинення протиправних діянь.	2
3	Захист честі, гідності та ділової репутації.	2
4	Академічна доброчесність: поняття, принципи та вимоги до написання наукових текстів.	2
5	Антикорупційний комплаєнс засобами комунікації.	2
Разом		10

Тематичний план практичних занять

№з/п	Тема	Кількість годин
1.	Правовий статус здобувачів вищої освіти та закладу вищої освіти.	2
2.	Поняття та загальна характеристика корупції. Злочини та проступки за вчинення корупційних діянь	2
3.	Антикорупційна політика держави: міжнародні стандарти та національне законодавство	2
4.	Булінг і мобінг: правова характеристика та відповідальність за вчинення протиправних діянь.	2
5.	Захист честі, гідності та ділової репутації людини.	2
6.	Етичні принципи в навчальному процесі та медичній практиці.	2
7.	Академічна доброчесність: поняття, принципи та вимоги до написання наукових текстів.	4

8.	Антикорупційний комплаєнс засобами комунікації.	2
9.	Відповідальність за порушення академічної доброчесності.	2
10.	Усього годин	20

Самостійна робота студентів та її контроль

№	Тема	СРС	Вид контролю
1	Правовий статус здобувачів вищої освіти та закладу вищої освіти.	6	Поточний контроль на практичних заняттях
2	Поняття та загальна характеристика корупції. Злочини та проступки за вчинення корупційних діянь	8	
3	Антикорупційна політика держави: міжнародні стандарти та національне законодавство	8	
4	Булінг і мобінг: правова характеристика та відповідальність за вчинення протиправних діянь.	6	
5	Захист честі, гідності та ділової репутації людини.	6	
6	Етичні принципи в навчальному процесі та медичній практиці.	6	
7	Академічна доброчесність: поняття, принципи та вимоги до написання наукових текстів.	6	
8	Антикорупційний комплаєнс засобами комунікації.	6	
9	Основні види порушень академічної доброчесності та відповідальність за такі порушення.	8	
	УСЬОГО	60	

Методи навчання: 1) проблемний метод навчання, який націлений на формування у студентів здатностей до діалогу, вміння відстоювати свою власну думку; 2) бесіда, яка спонукає студентів міркувати, аналізувати та відтворювати раніше отримані знання; 3) «мікрофон», який дає можливість кожному студенту швидко, по черзі, дати відповідь на запитання чи висловити свою думку; 4) метод навчання «мозковий штурм», який спонукає студентів проявити уяву і творчість, допомагає знайти кілька рішень з означеної теми шляхом вільного вираження думок тощо.

Методи контролю: попередній контроль (діагностика вихідного рівня знань студентів); поточний контроль (діагностика якості засвоєння матеріалу студентами з окремих тем та змістових модулів); підсумковий контроль (загальна діагностика якості знань та навичок студентів у відповідності до гуманітарної компоненти підготовки фахівців магістерського рівня).

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Поточний контроль здійснюють на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: вирішенню запитань і завдань для самоконтролю, тестуванню, розв'язанню ситуативних задач з урахуванням умов, які максимально наближені до реальних, підготовці творчих завдань. Оцінювання поточної навчальної діяльності студентів провадиться на підставі Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України 15.04.2014 р. Відповідно до ст. 1, 32 Закону України «Про вищу освіту», рішення щодо обрання системи оцінювання навчальної діяльності студентів ухвалюється керівництвом ВНМЗ, відповідно до нормативних документів, затверджених у встановленому порядку, та принципу автономії вищого навчального закладу.

Оцінювання проводиться комплексно з використанням стандартизованих засобів контролю знань, що дозволяє оцінити знання студентів із теми, розглядаючи теоретичний матеріал (розв'язання тестів, завдань і запитань для самоконтролю), а наприкінці заняття з'ясовують ступінь засвоєння студентами навчального матеріалу шляхом вирішення ситуативних задач і творчих завдань.

Значення кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою і визначається кількістю тем у модулі. Оцінювання поточної навчальної діяльності студентів описується у робочій навчальній програмі з дисципліни.

При засвоєнні індивідуальної роботи кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною традиційною шкалою, які потім конвертуються у бали.

Поточний контроль здійснюється на основі комплексного оцінювання діяльності студента та набутих ним компетентностей (знання, уміння, навички тощо), що включає контроль вхідного рівня знань, якість виконання практичної роботи, рівень теоретичної підготовки та результати вихідного контролю рівня знань.

Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих здобувачем вищої освіти у процесі навчання з кожної теми навчальної дисципліни орієнтовно оцінюється за такими критеріями:

– 5 / "відмінно" – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних завдань;

– 4 / "добре" – студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних завдань;

– 3 / "задовільно" – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних завдань;

– 2 / "незадовільно" – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Система конвертації традиційної системи оцінки в бали залежить від конкретної кількості днів з практичних занять, відповідно до робочої програми, яка може відрізнятись в окремих ВНМЗ України.

2. Форма підсумкового контролю успішності навчання: *семестровий залік*, оцінку за модуль визначають як суму оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), яку виставляють на практичних заняттях, відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модуля (залікового кредиту) – 200 балів.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою у таблиці 1:
Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	5-бальна шкала	200-бальна шкала	5-бальна шкала	200-бальна шкала	5-бальна шкала	200-бальна шкала
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Оцінка з дисциплін, формою підсумкового контролю яких є диференційований залік базується на результатах поточної навчальної діяльності та обчислюється в балах, відповідно до таблиці 1.

Оцінка з дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік (диференційований залік) базується на результатах поточної навчальної діяльності та виражається за двобальною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність бал не менше 60% від максимальної суми балів з дисципліни (120 балів).

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Таблиця 3

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

Методичне забезпечення: методичні розробки для викладачів та методичні вказівки для студентів до практичних занять, методичні вказівки до самостійної роботи, презентації лекцій, підручники, посібники, збірники нормативно-правових актів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ДИСЦИПЛІНИ

1. Поняття та завдання закладу вищої освіти.
2. Складові системи вищої освіти та її стандарти.
3. Суб'єкти та органи управління закладом вищої освіти.
4. Підстави анулювання ліцензії освітньої діяльності у сфері вищої освіти.
5. Поняття здобувача вищої освіти. Реалізація права на вищу освіту.
6. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти.
7. Обов'язок відпрацювання на державу не менше трьох років: міф чи реальність?
8. Сутність корупції: поняття, причини, наслідки та правові основи запобігання.

9. Поняття та сутність «корупційного правопорушення» та «правопорушення пов'язаного з корупцією».
10. Суб'єкти у сфері протидії корупції: види та правовий статус.
11. Засади антикорупційної політики в Україні.
12. Міжнародні стандарти у сфері запобігання і протидії корупції.
13. Поняття та види юридичної відповідальності за корупційні правопорушення.
14. Інструменти особистого антикорупційного комплаєнсу.
15. Законодавче регулювання булінгу та мобінгу: міжнародні та національні стандарти.
16. Поняття та ознаки булінгу та мобінгу.
17. Учасники булінгу та мобінгу, їхня правова характеристика.
18. Порядок реагування на випадки булінгу та мобінгу. Запобігання булінгу та мобінгу.
19. Юридична відповідальність за вчинення булінгу та мобінгу.
20. Поняття честі, гідності та ділової репутації.
21. Поняття оцінних суджень і фактичних даних.
22. Відмінності оцінних суджень і тверджень про факти.
23. Юридичний склад правопорушення у справах про захист честі, гідності та ділової репутації.
24. Загальні способи захисту немайнових прав.
25. Спеціальні способи захисту гідності, честі та ділової репутації.
26. Право на відповідь: поняття та особливості реалізації.
27. Способи спростування недостовірної інформації.
28. Поняття та види відповідальності за поширення недостовірної інформації.
29. Повага до гідності людини як вихідного універсального праволюдного принципу.
30. Забезпечення рівного доступу до освіти та медичної допомоги без дискримінації за будь-якими ознаками.
31. Людиноорієнтованість у медицині та освіті.
32. Медико-біологічні експерименти: переваги користі над шкодою.
33. Етика та деонтологія в роботі лікаря.
34. Етичні принципи при проведенні наукових досліджень та експериментальних розробок
35. Збереження лікарської таємниці: нормативне регулювання та судова практика.
36. Умови використання лабораторних тварин при проведенні наукових дослідів та експериментальних розробках.
37. Поняття академічної доброчесності.
38. Принципи академічної доброчесності.
39. Суб'єкти забезпечення академічної доброчесності.
40. Основні види порушень академічної доброчесності. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.
41. Академічна відповідальність та її види.
42. Вимоги до написання наукових текстів.
43. Інструменти забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти та профілактика порушення академічної доброчесності.
44. Суспільний осуд корупційних діянь в Україні.
45. Деструктивний вплив корупції посадових осіб на довіру до інституцій.
46. Комунікація антикорупційних політик в юридичних особах публічного права та приватного права.
47. Порядок дій посадової особи у разі провокування корупційних діянь.
48. Комунікаційні механізми захисту посадових осіб від провокування корупційних дій.
49. Загальні принципи поведінки в екстремальних умовах.
50. Поняття відповідальності та її види у сфері порушення академічної доброчесності.
51. Суб'єкти відповідальності за порушення академічної відповідальності та їхні права у

випадку порушення питання про порушення академічної доброчесності.

52. Відповідальність за порушення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками закладів освіти.

Рекомендована література

Основна (базова) література

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Алфьорова Т. М. Правове регулювання протидії насильству в навчальних закладах. URL: <https://dgu.edu.ua/files/images/pages/news/2020/2020-05-01/zbirnyk.pdf#page=8>
3. Бахрушин В. Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: Нормативна база і світовий досвід. URL: <https://bit.ly/2BgOPf7>
4. Богомазова І. О. Збалансування прав лікаря на повагу до ділової репутації з правом громадськості на свободу вираження поглядів (за матеріалами практики європейського суду з прав людини). *Медичне право*. № 2 (26). 2020. URL: <https://medlawjournal.com/index.php/journal/article/view/32>
5. Варич О. П., Коваленко Д. В. Навчально-наочний посібник «Теоретико-правові основи освіти», Харків. 2018. 104 с.
6. Веселов М. Ю., Пилипів Р. М., Тимчишин А. М. Правовий вимір проблеми булінгу в Україні та за кордоном: заходи протидії. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*, № 1 (93). 2021. С. 104-116.
7. Гаєв Є. О. Шість уроків з академічної доброчесності (навчальний посібник) К.: НАУ. 2020. 42 с.
8. Гаман П. І. Антикорупційна державна політика: проблеми та перспективи розвитку. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 10. 2018. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2018_10_3
9. Градова, Ю. В. Нормативно-правове регулювання булінгу: національний та зарубіжний досвід. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «Право», (28), 2019. С. 34-41.
10. Гретченко. Л. Булінг в студентському середовищі: на що важливо звернути увагу? URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/buling-v-studentskomu-seredovyshhi-na-shho-vazhlyvo-zvernuty-uvagu>
11. Дмитрієв Ю. В. Механізми оцінки та мінімізації корупційних ризиків у системі державного управління України : дис. ... канд. наук з державного управління: 25.00.02. Донецький державний університет управління. Маріуполь. 2018. 236 с.
12. Запобігання та протидія корупції : навчальний посібник / за ред. проф. А. М. Михненка. Київ : ДННУ «Академія фінансового управління». 2013. 672 с.
13. Іваній О.М. Соціальна та кримінально-правова характеристика булінгу. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. 2018. Вип. 3. Т. 2. С. 107-110.
14. Карабін Т. О. Проблеми регламентації правового статусу вищих навчальних закладів у законодавстві України. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/9894/1/21.pdf>
15. Костюченко, О. Є. Розвиток інституту академічної доброчесності шляхом реалізації культурно-виховної функції права. *Нове українське право*. № (2). 2022. С. 135-141.
16. Крайній П. І., Ковбас І. В Торончук І. Ж. Юридична відповідальність за вчинення булінгу: теоретико-правовий аналіз. URL: http://lsej.org.ua/6_2022/25.pdf

17. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства; уклад. С. К. Ревуцька. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. 81 с.
18. Лазаренко С. Ж., Бабенко К. А. Базові принципи та елементи антикорупційної політики в Україні. URL: <https://6aas.gov.ua/ua/proekty/articles/b/558-bazovi-printsipi-ta-elementi-antikoruptionsijoji-politiki-v-ukrajini.html>
19. Литвиненко В. І., Лісовська Ю. П., Лісовський П. М. Навчальний посібник «Антикорупційне право». 2018. С. 64-73.
20. Луспенник Д. Захист гідності, честі та ділової репутації у контексті дифамаційного спору: практика Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/PREZ_Luspenyk_21_10_2021.pdf
21. Мачуський В. В. Мобінг у трудових колективах закладів освіти. URL: <https://www.businesslaw.org.ua/mobbing/>
22. Можаровська К.В. Право на відповідь як спосіб захисту честі, гідності та ділової репутації публічної особи. Нац. ун-т «Одеська юридична академія». URL: http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2013/2-1-1_2013/38.pdf
23. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» наук. ред. М. І. Хавронюк. Київ: Ваіте. 2018. 472 с.
24. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» за заг. ред. Т. О. Коломоець, В. К. Колпакова. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». 2019. 588 с.
25. Німак М. О., Каптур В. І., Захист честі, гідності і ділової репутації: поняття апарат та основні способи захисту. Юридичний науковий електронний журнал, 2020. URL: http://lsej.org.ua/7_2020/33.pdf
26. Рибак Я. Нове в трудовому законодавстві: мобінг. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/trudove-pravo/nove-v-trudovomu-zakonodavstvi-mobing.html>
27. Самодай В., Ковтун Г. Корупція: загрози та наслідки для соціуму. *Економіка та суспільство*. № 49. 2023. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2360/2281>
28. Саух П. Ю. Стратегічне бачення нової моделі вищої освіти: рух до створення університетів світового класу. *Вісник НАПН України*. № 2 (2). 2020. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/108/139>
29. Сенюта І. Я. Правові позиції Європейського суду з прав людини у сфері охорони здоров'я. Харків: Фактор, 2020. 192 с.
30. Сидоренко Т. Академічна доброчесність як складова наукової етики та освітнього процесу у вищій школі. *Перспективи та інновації науки*. № 7 (12). 2022. С. 390-404.
31. Слободянюк О. М. Роль науково-педагогічного колективу у формуванні культури академічної доброчесності студентів. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. № 6. 2018. С. 134–139.
32. Соболь Євген Юрійович, Корнійченко Анастасія Олександрівна. «Булінг в освітньому середовищі–детермінанти та форми». Наукові записки ЦДПУ. Серія: Право: зб. наук. праць / відп. ред. Є. Ю. Соболь [та ін.]. – Кропивницький, 2020. – Вип. 8. – С. 4-9.
33. Терешко Х. Я. Дифамація у сфері охорони здоров'я: колегіальність лікарів vs. критична оцінка діяльності лікарів. *Медичне право*. № 2 (28). – 2021. URL: <https://medlawjournal.com/index.php/journal/article/view/52/51>
34. Терешко Х. Я. Інформація як об'єкт суспільних відносин у сфері медичного обслуговування : автореф. дис. ... канд. юридичних наук: 12.00.03. Київ, 2019. 22 с.

35. Тицька Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція 34. 2018. С.: 4-7.
36. Тімашов, В. О., В. М. Мацейчук. «Адміністративно-правова протидія булінгу та дослідження неврегульованих законодавством форм насилля». *Прикарпатський юридичний вісник* 2 (31), 2020 р. С. 125-130.
37. Тіньков А. Л. Запобігання та протидія політичній корупції в системі державного управління України: дис. ... канд. наук з державного управління: 25.00.02. Національна академія державного управління при Президентові України. Київ, 2013. 222 с.
38. Тур О.Т. Особливості цивільно- правового захисту честі, гідності та ділової репутації публічних осіб. канд. юрид. наук, асистент кафедри цивільного права та процесу Львівського національного університету імені Івана Франка. О. Тур, 2020. DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.9.12>
39. Ульянова Г. О., Бааджи Н. П. Академічна доброчесність як основа академічного успіху. URL: <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2022-4.18>
40. Хоббі Ю. Ділова репутація лікаря: правовий аспект. *Правовий часопис Дон- басу*. 2019. № 4 (69). С. 44–49.
41. Чанишева Г. І. Посилення захисту трудових прав працівників як напрям реформування трудового законодавства України. URL: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:FUJ9shx-ZboJ:scholar.google.com/+мобінг&hl=uk&as_sdt=0,5&as_ylo=2023
42. Яковлева Г. О. Правовий статус учасників освітнього процесу у вищих начальних закладах у світлі нового Закону України «Про вищу освіту». *Право та інновації*. № 1 (13). 2016. URL: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/05/Yakovleva13.pdf>

Допоміжна література

1. Алексєєва О.В. Суб'єкти адміністративної відповідальності за неправомірні дії неповнолітніх: дис. . канд. юрид. наук: 12.00.07 / Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. Київ, 2016. 205 с.
2. Батечко Н., Дурдас А. Академічна доброчесність у контексті європейських практик: досвід Франції. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Серія «Педагогічні науки»*. Вип. № 3 (60). 2019. С. 88–94.
3. Берназюк Я. О. До питань масштабу поширення плагіату в Україні та шляхів його запобігання. *Конституційно-правові акад. студії*. № 1. 2016. С. 5–11.
4. Власюк К., Донку Д. Булінг. Як виявити і що робити? *Юридична газета – всеукраїнське професійне юридичне видання* : вебсайт. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/buling-yak-viyaviti-i-shcho-robiti.html>.
5. Гаруст Ю. В. Академічна доброчесність – шлях до захисту інтелектуальної власності українських науковців. *Правові горизонти*. № 4. 2017. С. 88–95.
6. Дитинство під прицілом: права дитини в умовах збройних конфліктів на сході України. За ред. А. П. Бущенко. *Українська Гельсінська спілка з прав людини*. Київ: КИТ, 2016. 82 с.
7. Дядик Н. Мобінг – негативна тенденція в суспільстві та її правове регулювання. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/mobing-negativna-tendentsiya-v-suspilstvi-ta-yiyi-pravove-regulyuvannya/>
8. Живко З., Гура В. Рівень корупції в Україні за міжнародними оцінками. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 1(69). 2023. С. 78–85. URL: <http://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/564/594>

9. Індекс сприйняття корупції–2022. Transparency International. Україна. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/#/>
10. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. Вип. 24. 2019. С. 122-128. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38304/1/Колесніков.pdf>
11. Корупція в Україні 2021: розуміння, сприйняття, поширеність. Звіт за результатами опитування населення та бізнесу. Київ, 2022. 86 с. URL: https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/07/1009488299966710444nacp_report_info_sapiens_2021_ukr_final_.pdf
12. Кохановська О. В. Проблеми захисту честі, гідності й ділової репутації особи в Цивільному кодексі України. *Вісник Верховного Суду України*. 2006. № 6. С. 30–35. URL: <https://www.viaduk.com/clients/vs.nsf/0/C31366E8AB1A22C6C2257045004D0477?OpenDocument&Co=OpenDocument&Count=500&llapseView&RestrictToCategory=C31366E8AB1A22C6C2257045004D0477&Count=500&>
13. Кустова Т. С. Формування й реалізація антикорупційної політики в системі державної служби України: сучасний стан та шляхи вдосконалення. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 3. С. 137-143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2019_3_18.
14. Кучма О. Л. Деякі питання реформування трудового законодавства. Свобода, безпека та незалежність: правовий вимір. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, Національний авіаційний університет, 24 лютого 2023 р. С. 473-474. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/59020>
15. Майданик Л. Поняття оригінальності твору в авторському праві: досвід ЄС, України та інших зарубіжних країн. *Підприємництво, господарство і право*. № 10. 2018. С. 32-26. URL: <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/10/7.pdf>
16. Мамченко Н. Межа допустимої критики щодо політичного діяча чи іншої публічної особи є значно ширшою, ніж окремої пересічної особи: позиція Верховного Суду. *Судово-юридична газета*. 2020. URL: <https://sud.ua/ru/news/publication/173450-mezha-dopustimoyi-kritiki-schodopolitichnogo-diyacha-chi-inshoyi-publichnoyi-osobi-ye-znachno-shirshoyu-nizh-okremoyi-peresichnoyi-osobi-pozitsiya-verkhovno-gu-sudu>
17. Мацько В. А. Громадський контроль як засіб запобігання та протидії корупції в Україні. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/23078/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8_%D0%9A%D0%9E%D0%A0%D0%A3%D0%9F%D0%A6%D0%86%D0%AF_p210-213.pdf
18. Осадько О. О. Ділова репутація, честь та гідність працівника як об'єкти захисту в трудовому праві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / О. О. Осадько ; кер. роботи М. І. Іншин; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2017.
19. Павлюк О. Критерії охороноздатності об'єктів авторського права, створених із використанням технологій штучного інтелекту: міжнародно-правовий досвід. *Підприємництво, господарство і право*. № 6. 2021. С. 59-64. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/6/9.pdf>
20. Попов Ю. В., Федонюк К. Р. Захист честі, гідності, ділової репутації фізичної особи. *Юридична наука*. № 2. 2012. С. 27-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2012_2_4
21. Правові засади та практичні аспекти запобігання корупції: Лекційні матеріали до тренінгового навчального курсу для працівників державних органів та посадових осіб місцевого самоврядування. 2017. 85 с. URL: https://nazk.gov.ua/sites/default/files/docs/nazk_files/навчальні%20матеріали/Лекція.pdf.
22. Проць О. Є. Протидія булінгу: правові аспекти захисту дітей від насильства / О. Є. Проць, Р. В. Романків // *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. Вип. 60. 2020. С. 127-130.
23. Сидоренко О. О., Яворський В. О., Квасильчук Д. Б. Корупція як вид зловживання правом: 20

причини та основні методи боротьби. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 4. С. 65–68.

24. Собенко Н. У ЦПК прокоментували звіт GRECO щодо протидії корупції в Україні. 28 березня 2023. URL: <https://suspilne.media/427542-u-cpk-prokomentuvali-zvit-greco-sodo-protidii-korupcii-v-ukraini/>

25. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): Монографія/ Відп.ред. Я.М. Шевченко. - К.:КНТ, 2008.- 626 с.

26. Таламанчук К. Як захистити власну ділову репутацію від язиків незадоволених пацієнтів та конкурентів? URL: https://zib.com.ua/ua/137134-yak_zahistiti_vlasnu_dilovu_reputaciyu_vid_yazikiv_nevdovole.html

27. Тицька Я. Академічна доброчесність та академічна відповідальність у забезпеченні якості освіти. *Підприємництво, господарство і право*. № 11. 2018. С.192-195. URL: <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/11/37.pdf>

28. Франчук В. Правопорушення, пов'язані з корупцією: адміністративно-правові засади протидії: монографія Василь Франчук, Домініка Корецька-Шукевич. Варшава: Księgarnia internetowa Difin, ЛьвівДУВС, 2021. 183 с.

29. Шапенко, Л. О., Лавренчук, М. М. Правові засади доброчесної державної служби в Україні. *Історико-правовий часопис*. № 17(2) 2022. С.100-105. URL: <http://chasopys.hl.vnu.volyn.ua/index.php/chasopys/article/view/82>

30. Що таке доброчесність і чому це важливо для державних службовців? Національне агентство України з питань державної служби (опубліковано 17.06.2021). URL: <https://nads.gov.ua/news/dobrochesnist>

Інформаційні ресурси

Міжнародні і регіональні стандарти

1. Болонська декларація від 19.06.1999. URL: https://pjp-eu.coe.int/bih-higher-education/images/1999_bologna_declaration_eng.pdf
2. Велика Хартія Університетів від 18.09.1988. URL: http://www.edupolicy.org.ua/files/Magna_Charta_Universitatum.pdf
3. Всесвітня конвенція про авторське право від 06.09.1952. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text
4. Група держав проти корупції (GRECO). URL: <http://bit.ly/2yLaMDO>.
5. Декларація прав дитини. від 20.11.1959. URL: https://zakon.cc/law/document/read/995_384
6. Декларація Комітету Міністрів Ради Європи «Про свободу вираження поглядів та інформації» від 29.04.1982. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_885#Text
7. Директива ради про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі (89/391/ЄЕС) від 12.06.1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b23#Text
8. Європейська соціальна хартія. від 03.05.1996. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062
9. Європейський кодекс з академічної доброчесності. 2017. URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/guidance/european-code-of-conduct-for-research-integrity_horizon_en.pdf
10. Конвенція ООН проти корупції від 31.10.2003 URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_c16
11. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

12. Конвенція про права дитини від 20.11.1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
13. Конвенція Ради Європи про запобігання та боротьбу з насильством щодо жінок та домашнього насильства (Стамбульська конвенція) від 11.05.2011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-11#Text
14. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства. від 25.10.2007. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927#Text
15. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією: Конвенція Ради Європи від 27.01.1999. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text
16. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043
17. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042
18. Найкращі практики забезпечення наукової доброчесності та запобігання порушенням
Організація Економічного Співробітництва та Розвитку. 2018. URL: <https://www.oecd.org/science/inno/40188303.pdf>
19. Стратегія Ради Європи з прав дитини (2016-2021). 2016. URL: <https://rm.coe.int/-2016-2021-/1680931c9c>
20. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: Конвенція Ради Європи від 04.11.1999. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text

Нормативно-правові акти України

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
3. Кодекс законів про працю України: Закон України від 23.07.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#n38>
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
7. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
8. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>
9. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню). Закон України від 18.12.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19>
11. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>
12. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
13. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

14. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
15. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#n6>
16. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині: Закон України від 17.05.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19#Text>
17. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
18. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
19. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#n47>
20. Про лікарські засоби: Закон України від 04.04.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#Text>
21. Про лікарські засоби: Закон України від 28.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-20#Text> (набрання чинності через 30 місяців після скасування воєнного стану).
22. Про медіа: Закон України від 13.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
23. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/51/95-вп>
24. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10. 2014. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
25. Про Національну поліцію: Закон України 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
26. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
27. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
28. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>
29. Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації» Постанова Кабінету Міністрів України від 26.08.2021 № 897. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/897-2021-%D0%BF#Text>
30. Державна антикорупційна програма на 2023-2025 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text>
31. Типове положення про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.09.2013 № 706. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/706-2013-%D0%BF>
32. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 285, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-%D0%BF#Text>
33. Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-20#Text>
34. Про затвердження Положення про інтернатуру: Наказ МОЗ України від 22.06.2021 № 1254. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-21#Text>

35. Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України, затверджена наказом МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>
36. Огляд постанов Верховного Суду у справах про захист гідності, честі та ділової репутації.
URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Ogliad_KCS.pdf
37. Про затвердження Переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків НА запобігання корупції; Рішення, Перелік від 17.06.2016 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0987-16#Text>
38. Про затвердження Положення про Управління з питань запобігання корупції та проведення люстрації Національної поліції України : Наказ Національної поліції України від 23.02.2017 № 160. URL: <https://www.npu.gov.ua/assets/userfiles/files/protydiya-korupcii/nakaz160.pdf>
39. Про затвердження Порядку проведення патологоанатомічного розтину: наказ МОЗ України від 06.09.2021 №1877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1239-21#Text>
40. Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам: Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.01.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0183-16>
41. Про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції НА запобігання корупції; Наказ, Положення від 27.05.2021 № 277/21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0914-21#n7>
42. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи : Постанова Пленуму Верховного Суду України № 1 від 27.02.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text
43. Рекомендації МОН України щодо запобігання академічного плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, доповідях, статтях тощо). Лист МОН України від 15.08.2018. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instrukt-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>
44. Рішення ЄСПЛ у справі «Bergens Tidende проти Норвегії» (2000). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58797>
45. Рішення ЄСПЛ у справі «Hoffer and Annen проти Німеччини» (2011). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-102804>
46. Рішення ЄСПЛ у справі «Sürek проти Туреччини» (No 1) (1999). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58279>
47. Рішення ЄСПЛ у справі «Сірик проти України» (2011). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_939#Text
48. Рішення ЄСПЛ у справі у справі «Лінгенс проти Австрії» (1986). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_066#Text
49. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Сердюка Валерія Анатолійовича про офіційне тлумачення положення частини першої статті 7 Цивільного кодексу Української РСР (справа про поширення відомостей) № 8 – рп/2003 від 10.04.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-03#Text>
50. Роз'яснення щодо застосування наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та

- застосування заходів виховного впливу в закладах освіти». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/608/6c1/164/6086c116486d1562090028.pdf>
51. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. 22.02.2022. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf>
52. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти. Лист МОН України від 23.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>